

Týždeň od 6. do 12. januára 2008

UČENÍCTVO KEDYSI A DNES

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: Mat 24,14; 28,19.20; Mar 16,20; Ján 3,21-30; Sk 5,34-39

ZÁKLADNÝ VERŠ

Oni sa rozišli a všade roznášali zvest'. Pán im pomáhal a slovo potvrdzoval znameniami, ktoré ich sprevádzali. (Mar 16,20)

S pojmom učeníctvo sa stretávame oveľa skôr, než Ježiš začal svoju pozemskú službu. Niekoľko storočí pred jeho príchodom v ľudskom tele na tento svet žili učitelia, ktorí si okolo seba zhromažďovali žiakov. Svojimi pokynmi vplývali na život týchto žiakov. Vidíme to u Grékov, Židov, Číňanov i v ďalších starovekých kultúrach. Medzi niektorými učiteľmi a žiakmi bolo také úzke puto, že učitelia odmietali, aby ich nazývali učiteľmi a ich žiakov učeníkmi.

V tejto úlohe budeme porovnávať takéto učeníctvo s Ježišovým učeníctvom a hovoriť o tom, aké dôsledky z toho vyplývajú pre Ježišových učeníkov v 21. storočí.

TÝŽDEŇ V SKRATKE

Aké charakteristiky nieslo učeníctvo u Židov a Grékov? Aký bol rozdiel medzi učeníctvom u Jána Krstiteľa a u Ježiša Krista? Čím môže byť učeníctvo v Ježišovej dobe prínosom pre súčasné učeníctvo?

UČENÍCTVO U GRÉKOV

Niektorí z tých, čo prišli na sviatky vykonať poklonu Bohu, boli Gréci. Pristúpili k Filipovi, ktorý bol z galilejskej Betsaidy, a prosili ho: Pane, chceme vidieť Ježiša! (Ján 12,20.21) O spomenutých Grékoch vypovedá čosi už samotná ich účasť na židovskom sviatku. Celá stať prezrádza, že sa tam vtedy odohrala významná udalosť. Preto by nás postoj Grékov nemal prekvapiť.

? Čo nám verše Jer 29,13; Ján 1,9; 6,44 a Sk 10,34.35 hovoria o tom, čo sa vtedy stalo v Jeruzaleme?

V predchádzajúcej úlohe sme povedali, že Ježiš si vyvolil vlastných učeníkov. Na prvý pohľad sa nám možno zdá, že uvedené verše naznačujú niečo iné. Skutočnosťou však je, že Duch pôsobil aj na týchto Grékov.

V gréckej kultúre malo učenictvo mnoho rôznych foriem. Niektorí učitelia si síce sami povolávali svojich učeníkov, ale tradíciou bolo, že žiaci si vyberali učiteľa. Iniciátormi boli teda žiaci. Bežným zvykom tiež bolo, že učitelia vyberali od svojich žiakov určitý poplatok.

V tomto prípade čítame, že niekoľko Grékov – pod vplyvom Ducha Svätého – hľadalo Ježiša, aby sa od neho niečo naučili. Z ich skúsenosti sa môžeme naučiť, že Boh využíva to, čo poznáme, aby nám dal vedieť viac. E. G. Whiteová poznamenáva, že „Gréci chceli vedieť pravdu o jeho poslaní“ a dodáva, že Ježiš ich prosbe vyhovel. (TV 433; DA 622)

? Ako by si zareagoval, keby niekto prišiel za tebou s prosbou vidieť Ježiša? Ako by si ich predstavil Ježišovi?

UČENÍCTVO U ŽIDOV

Zmienky o vzťahu medzi žiakmi a učiteľmi nachádzame aj v spisoch niektorých židovských učencov, napríklad u Filóna Alexandrijského či Jozefa Flávia. Známi sú tiež dvaja slávni rabíni – Hillel a Šamaj, ktorí mali v Jeruzaleme súperiace školy. Aj oni sa snažili získať si nasledovníkov. V Skutkoch čítame, že Saul z Tarzu bol žiakom rabína Gamaliela, ďalšieho slávneho židovského učiteľa z prvého storočia. (Sk 5,34-39; 22,3)

? Čo sa z veršov Sk 5,34-39 a 22,3 dozvedáme o Gamalielovi?

V prvom storočí boli medzi Židmi známi učelia, ktorých sme spomínali v predchádzajúcom odseku. Priťahovali žiakov z celého sveta do Jeruzalema, centra teologického a právneho poznania judaizmu, aby „sedeli pri nohách“ týchto majstrov. Mladý Žid, ktorý sa chcel stať rabínom, začal získavať vzdelanie ako žiak veľmi skoro. Bol v osobnom kontakte so svojím učiteľom, počúval jeho pokyny, napodobňoval jeho gestá a učil sa od neho v škole i v bežnom živote. Pri vyučovaní si osvojoval spôsob myslenia svojho majstra. Keď zvládol základné učivo, bol vymenovaný za laického znalca zákona. Keď dosiahol predpísaný vek, bol mu udelený titul „rabi“, ako aj právomoc právoplatne zväzovať a rozväzovať „večné sľuby“ Židov po celom svete.

? To, čo sme uviedli, stručne predstavuje vzťah učiteľ – žiak v židovstve, v čase Novej zmluvy. Ako nám to pomáha pochopiť verše Mat 16,19 a 18,18?

? Ktorý z tvojich učiteľov najviac ovplyvnil tvoj život a postoje? Ktoré jeho vlastnosti na teba urobili veľký dojem? Ako môžeš napodobniť jeho vlastnosti v osobnom živote?

UČENÍCI JÁNA KRSTITEĽA

- ?** Čo hovoria verše Ján 3,21-30 o Jánovi Krstiteľovi v súvislosti s učeníctvom? Bol aj on učiteľom, ktorý získaval učeníkov? Keďže nemal rabínske vzdelanie, čo prezrádza titul rabi o úcte, akú mu preukazovali jeho žiaci?

Je zrejmé, že niektorí Židia uvažovali o tom, či Ján Krstiteľ nie je Mesiáš. Naznačujú to otázky poslov, ktorých vyslali kňazi a leviti z Jeruzalema za Jánom Krstiteľom. (Ján 1,19-28) Ich otázky sú dôležité, najmä keď berieme do úvahy dvojité chápanie mesiášskeho poslania, aké vzniklo medzi Židmi v období medzi Starou a Novou zmluvou. Podľa tohto chápania Židia očakávali mesiáša – kňaza z pokolenia Léviho a mesiáša – kráľa z pokolenia Júdovho. Preto je pozoruhodné, že boli vyslaní práve kňazi a leviti, ktorí boli z pokolenia Léviho.

Je možné, že Jánovi učenici považovali svojho majstra za mesiáša – kňaza. Ved' bol z pokolenia Léviho. Podnet im mohli dať návštevníci Jeruzalema, ktorí sa Jána pýtali na jeho poslanie. Niektorí učenci sa domnievajú, že práve z tohto dôvodu uvádza autor štvrtého evanjelia tak veľa zmienok o tom, čo Ján Krstiteľ povedal o Ježišovi. Chcel, aby bolo absolútne jasné, že Ján Krstiteľ považoval za Mesiáša Ježiša, nie seba. V tejto súvislosti musíme zrejme chápať aj verše Ján 3,25.26.

- ?** Ktorý problém vyvolal medzi Jánovými učeníkmi určité obavy? Pozri Ján 3,21-30. Ako ich tento postoj charakterizuje? Akú odpoveď im dal Ján? Čo to prezrádza o jeho charaktere? Akú zásadu ukrytú v jeho odpovedi môžeme aplikovať do svojho života?

JEŽIŠOVI UČENÍCI

Ježiš si vyvolil učeníkov hneď na začiatku svojej verejnej činnosti. Na židovskej scéne prvého storočia sa objavil ako učiteľ, ktorý si zhromažďuje žiakov podľa zvyku gréckych a židovských učiteľov. Ján pokrstil Ježiša v rámci prípravy na jeho poslanie. Obaja mali veľa spoločného.

Podobne, ako to naznačuje židovská a grécka tradícia, aj Ježiš mal učeníkov, ktorí chodili všade s ním, počúvali, čo učí, a napodobňovali ho. (Mat 5,1.2; Ján 1,35-40; 2,1.2)

? **Pozorne si prečítaj Mat 4,18-20. Potom (na základe časti z nedele a pondelka) porovnaj, ako sa mohol niekto stať učeníkom Ježiša Krista, niektorého gréckeho učiteľa alebo tradičného rabína. Čo mali spoločné? V čom sa líšili?**

„Až dosiaľ učeníci nespolupracovali celkom s Ježišom. Boli svedkami jeho mnohých divov a počúvali jeho zvestí, no úplne sa nezriekli svojho zamestnania. Uväznenie Jána Krstiteľa im bolo trpkým sklamaním. Ak sa malo Jánovo poslanie skončiť takto, potom ich Majster mohol mať iba tiesnivý výhľad pred spojenými úkladmi všetkých náboženských vodcov. Za týchto okolností im bol úľavou krátky návrat k rybárskemu povolaniu. Teraz ich však Ježiš vyzval, aby opustili svoj doterajší spôsob života a bezvýhradne ho nasledovali. Peter túto výzvu prijal. Pri brehu Ježiš vyzval ďalších troch učeníkov: *Podďte za mnou a urobím z vás rybárov ľudí.* (Mat 4,19) Oni okamžite všetko nechali a nasledovali ho.“ (TV 163; DA 246-249)

? **Ak chceš Ježiša nasledovať, čoho sa podľa jeho výzvy potrebuješ vzdať? Aká je tvoja odpoveď? Čo ti bráni úplne sa Ježišovi odovzdať?**

UČENÍCTVO DNES

Oni sa rozišli a všade roznášali zvest'. Pán im pomáhal a slovo potvrdzoval znameniami, ktoré ich sprevádzali. (Mar 16,20)

? Akým typickým znakom sa vyznačovali Ježišovi učeníci podľa úvodného verša? Aké poslanstvo je v tom pre nás? Pozri tiež Mat 24,14; 28,19.20; Zj 14,6-12

Marek hovorí, že učeníci nielen niesli evanjelium, ale Pán s nimi po svojom odchode spolupracoval a potvrdzoval svoje slovo znameniami, ktoré ich sprevádzali. Vidia súčasní učeníci, že Boh potvrdzuje svoje slovo medzi nimi znameniami a zázrakmi? Aké znamenia a zázraky vidíme? Ako definujeme znamenia a zázraky? Máme očakávať rovnaké zázraky a znamenia v každej kultúre, v každej dobe a v každej spoločnosti?

? Ako inak – okrem znamení a zázrakov – môže Boh potvrdiť svoje slovo medzi nami?

Ježiš nečaká od svojich súčasných učeníkov menej, ako čakať od tých prvých. Vyžaduje od nás rovnakú oddanosť a odovzdanie sa. Hovorí však: „Nech sa vám stane podľa vašej viery.“ (Mat 9,29) Ba čo viac, hovorí: „A vykonám všetko, o čo budete prosiť v mojom mene, aby Otec bol oslávený v Synovi. Keď ma budete o niečo prosiť v mojom mene, ja to vykonám.“ (Ján 14,13.14)

? Ako sa zapájaš do šírenia evanjelia? Aké duchovné dary si dostal? Ako ich využívaš v tejto službe?

ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

V knihe *Túžba vekov* si prečítaj text na strane 309. (DA 442)

„Za nejaký čas mal Ján Krstiteľ v národe väčší vplyv než jeho poprední muži, kňazi a kniežatá. Keby sa bol sám vyhlásil za Mesiáša a podnietil vzburu proti Rímu, duchovní vodcovia i ľud by sa boli húfne hrnuli pod jeho zástavu. Satan pohotovo útočil na Jána Krstiteľa všetkým, čo lichotí ctibažnosti dobyvateľov sveta. Ján si bol vedomý svojho vplyvu, no všetky zvodné ponuky rázne odmietal. Pozornosť, ktorá sa na neho upriamila, obracal na iného.

Teraz videl, ako jeho popularita pomaly klesá a stredom pozornosti sa stáva Kristus. Denne mu ubúdalo poslucháčov... Jánovi učeníci však žiarlivo pozorovali, ako sa šíri Ježišova povest.“ (TV 114; DA 178)

NÁMETY NA UVAŽOVANIE

1. Čo znamená výzva *všetko zanechať a nasledovať Ježiša*? Akými rozličnými spôsobmi sa môže odovzdanie prejavovať v našom živote?
2. Akú úlohu by mali zohrávať naše zbory pri príprave učeníkov?
3. Už v Ježišovej dobe existovalo medzi učeníkmi určité súperenie. Prečo je to bežný jav aj v takej vznešenej práci, ktorá by nás už svojou podstatou mala viesť k pokore a túžbe po úspechu iných? Aké praktické kroky môžeme urobiť, aby sme sa nechytli do pasce vyvyšovania sa?
4. Aká je naša viera v znamenia a zázraky dnes? Ako sa na ne pozeráme? Čoho sú a čoho nie sú dôkazom? Prečo by sme mali k týmto veciam pristupovať vždy veľmi opatrne, s pokorou a pevným spoľahnutím sa na Božie slovo?